

A Fővárosi Ítéltábla dr. Hrabán Andrea ügyvéd (fél címe 2) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű felperesnek, dr. Vattay Gergely jogtanácsos által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve utca 4-6.) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. május 7. napján meghozott, 19.P.20.580/2012/15. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 17., az alperes részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az I., valamint a II. rendű felperest arra kötelezi, hogy személyenként fizessenek meg a Magyar Államnak 48.000 - 48.000 (Negyvennyolcezer-negyvennyolcezer) forint kereseti illetéket, továbbá azt állapítja meg, hogy az alperes által fizetendő 48.000 (Negyvennyolcezer) forint kereseti illetéket a Magyar Állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy személyenként fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra 64.000 - 64.000 (Hatvannégyezer-hatvannégyezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy 2007. február 4-én a felpereseket szükségtelenül előállította és fogva tartotta, megsértette a felperesek személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jogait, ezen túlmenően az alperes azzal, hogy az előállítás során a II. rendű felperessel szemben szükségtelenül bilincset alkalmazott, megsértette a II. rendű felperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait is.

Kötelezte az alperest, hogy elégtételként az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül tegye közzé és 30 napon keresztül tegye elérhetővé hivatalos internetes honlapján az ítélet rendelkező részét.

A felperesek keresetét ezt meghaladóan elutasította.

Megállapította, hogy a felek a felmerült perköltségeiket maguk kötelesek viselni.

Kötelezte az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 48.000 forint illetéket, és kötelezte a felpereseket, hogy külön felhívásra egyetemlegesen fizessenek meg az államnak 48.000 forint illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette az Alkotmány 8. § (1) bekezdését, 54.

§ (1) bekezdését, 55. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 76. §-át, 84. § (1) bekezdés a), c), e) pontjait, 324. § (1) bekezdését, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 2. § (1) bekezdését, 15. § (1), (2) bekezdéseit, 16. § (1) bekezdését, 17. § (1) bekezdését, 19. § (2) bekezdését, 33. § (2) bekezdés f) pontját, 48. §-át.

Előre bocsátotta, hogy a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése nem köti, ugyanakkor jelen esetben a felperesek esetében szabálysértés elkövetését állapította meg az illetékes hatóság, ennek ellenkezőjét azonban polgári perben eljáró bíróság nem állapíthatja meg.

A nem vagyoni kártérítési igény tekintetében rámutatott, hogy ennek megítélésére a polgári jogi felelősség általános szabályai irányadók. A nem vagyoni kártérítés követelésével kapcsolatban is érvényesül az általános öt éves elévülési határidő. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 105. § (4) bekezdésére és a 4/2003. számú Polgári Jogegységi határozatra utalva kifejtette, hogy a kártérítés iránt indított perben az öt éves elévülési határidőt úgy kell értelmezni, hogy a keresetlevélnek, - a károkozás napját figyelembe véve - az ötödik év utolsó napján meg kell érkeznie az elsőfokú bírósághoz. A felperesek keresete az elévülési határidő lejártát követő negyedik napon érkezett a bírósághoz, ezért a felperesek kártérítési igények érvényesítési lehetősége elenyészett.

A személyiségi jogok megsértése tekintetében azt állapította meg, hogy a rendelkezésre álló felvételekből ellenőrizhető, miszerint a felperesek a rendőri intézkedésnek nem szegültek ellen, ellenállást nem tanúsítottak, az autóhoz kísérést követően, beszálltak oda. A sajtótájékoztatójuk alkalmával kezükön csak egy hevenyészve átvett lánc volt a kezük és kordon között, amely rövid időre megakadályozta, hogy a rendőri felhívásnak eleget tegyenek. A sem volt alkalmas annak ellenbizonyítására, hogy a felperesek önkéntesen hagytak fel tevékenységükkel, és ezt a rendőri tanúvallomás sem cáfolta eredménnyel. Az Rtv. egyik feltétele sem állt fenn a felperesek előállításához, az pedig nem volt bizonyítható, hogy a tevékenységüket a felszólítás után is folytatták. Az elsőfokú bíróság az okiratokból arra is következtetett, hogy a felpereseket csak tizenkét óra elteltével hallgatták meg. Megállapítása szerint a felperesek személyi szabadságát korlátozó intézkedések szükségtelenek és aránytalanok voltak.

Megállapította azt is, hogy a II. rendű felperes esetében alkalmazott bilincselés törvényi feltételei nem álltak fenn, mivel részéről nem merült fel sem a támadás, sem a szökés lehetősége, és ellenszegülést sem kellett megtörni esetében, ahogyan azt a rendőri vallomás is alátámasztotta.

A felperesekkel szemben alkalmazott intézkedések szükségtelenek voltak, és nem álltak arányban az intézkedés törvényes céljával. A szabálysértési eljárás, a felperesek személyes adatainak rögzítése és a feljelentés megtételét követően lefolytatható volt, a felperesek személyes szabadságának minimális korlátozásával.

A pervesztesség-pernyertesség arányát egyenlő mértékben állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I. és II. rendű felperesek, valamint az alperes is fellebbezést nyújtottak be.

Az I. és II. rendű felperesek fellebbezésükben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

Álláspontjuk szerint jogi ismeretekkel nem rendelkeznek, nem várható el tőlük, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott 4/2003. PJE-t ismerjék. Megítélésük

szerint, a PJE módosította is a hatályos Pp. szövegét, mivel „perbeli” határidő elmulasztásáról szól, holott a jogszabály ilyen kitételt nem tartalmaz.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását kérte, mivel kereseti illeték viselésére nem kötelezhető. Előadta, hogy költségvetési szervként teljes személyes illetékmentességben részesül, de ennek ellenére az elsőfokú bíróságot a kereseti illeték részbeni viselésére kötelezte.

Az I. és II. rendű felperesek fellebbezése nem alapos, míg az alperesi fellebbezés alapos.

A Fővárosi Ítéltábla csak a fellebbezésekkel érintett részben bírálhatta felül az elsőfokú bíróság határozatát a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak az ügy érdemében elfoglalt álláspontjával teljes egészében egyetértett, a felperesek által viselendő illeték mértékével és módjával, valamint az alperest illeték fizetésére kötelező rendelkezéssel azonban nem, ezért a határozatot ebben a részeiben a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta.

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a felperesek nem vagyoni kártérítés iránti igényének elutasításakor.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Az alperes felperesek keresete szerinti károkozó magatartása az előállítás megszűntével fejeződött be, ezért a felperesek a kártérítést ezen időponttól, vagyis 2007. február 4. napjától igényelhatték. A rendelkezésre álló iratok szerint a felperesekkel szembeni intézkedés 2007. február 4. napján történt, befejezésére ennél pontosabb időmeghatározás nem volt tehető, mivel erre nézve részletesebb adatot az iratok nem tartalmaztak. A felperesek a követelésüket ettől az időponttól, tehát 2007. február 4. napjától érvényesíthették az alperessel szemben.

A Ptk. 324. § (1) bekezdése szerint a követelések öt év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik. Az elévülési idő, mint anyagi jogi határidő számítására a Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. tvr. 3. § (1)-(3) bekezdései adnak iránymutatást.

A Ptké. 3. § (2) bekezdése szerint, a hetekben, hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a kezdő napnak, ha ilyen nap az utolsó hónapban nincs, a határidő a hónap utolsó napján jár le.

A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.

Annyiban nem osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakat, hogy a felperesek követelése nem 2012. február 4. napján évült el, hanem csak 2012. február 6. napján. A február 4-ei időpont 2012-ben szombatra esett, ezért a Ptké. 3. § (3) bekezdése szerint, felperesek követelése érvényesítésére nyitva álló határidő csak a 2012. február 6-ai munkanapon járt le.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy amikor a felperesek keresetlevele 2012. február 8. napján megérkezett, a követelés már elévült.

A Pp. 105. § (4) bekezdése alapján, a határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő

utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.

Az elsőfokú bíróság szintén helyesen utalt arra, hogy a felperesek által hivatkozott Pp. 105. § (4) bekezdése, a követelés elévülésének számításakor nem alkalmazható. A kérdéses szabályt a törvény a „Mulasztás” cím alatt tárgyalja, mely szabályok szoros összefüggésben állnak a megelőző „Határidők”-re vonatkozó szabályokkal (Pp. 103-104/A. §§). A Pp. 103. § (2)-(4) bekezdései formailag ugyanazokat a szabályokat tartalmazza, mint a fent hivatkozott Ptké. szabályai. Az alapvető különbség éppen az, hogy a Ptké. a polgári anyagi jogra, míg a Pp. kifejezetten a polgári peres eljárásra tartalmaz szabályokat. A követelés érvényesítésére nyitva álló határidőket a polgári anyagi jog (Ptk.) határozza meg, míg a polgári eljárásra irányadó határidőket pedig a Pp. A követelési jog elenyészésének idejét a Ptk. elévülési szabályai írják elő, melyek számítását, mint mögöttes szabály a Ptké. tartalmazza, a Pp. szabályai anyagi jogi jogintézmények értelmezésénél nem játszanak szerepet. A két jogterület határidejeinek számítására vonatkozó szabályok nem vegyíthetők. A keresetlevél postára adásával kapcsolatos anyagi jogi szabály nem ismeretes, ezért ez az aktus a követelés elévülésének számításakor nem vehető figyelembe.

A 4/2003. Polgári jogegységi határozat VI.2. pontja arra mutat rá, hogy a keresetlevél benyújtása nem perbeli cselekmény, ezért nem alkalmazható a Pp. 105. § (4) bekezdése.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló korábban hatályos 1997. évi LVI. törvény (régi Bszi.) 25. § c) pontja, valamint a jelenleg hatályos 2011. évi CLXI. törvény (új Bszi.) 42. § (1) bekezdése alapján, a jogegységi határozat alkalmazása a bíróságokra a Magyar Közlönyben való közzététellel kötelező. Az eljáró bíróságok ezért a jogegységi határozatban foglaltaktól, az egyedi ügyekben nem térhetnek el.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján a jogszabályoknak megfelelően állapította meg, hogy a felperesek nem vagyoni kártérítésre vonatkozó, alperessel szemben előterjesztett igény elévült, az bírósági eljárásban már nem érvényesíthető.

Az elsőfokú bíróság a pervesztes felpereseket tévesen kötelezte egyetemlegesen 48.000 forint kereseti illeték megfizetésére. A felperesek személyenként tartottak igényt 800.000-800.000 forint nem vagyoni kártérítésre, mely összegek után külön-külön kell viselniük az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. § (1) a) pontja szerinti 6%-os illetéket. A másodfokú bíróság ezért a felpereseket illetékfizetésre kötelező ítéleti rendelkezést megváltoztatva a felpereseket személyenként kötelezte a kereseti illeték viselésére.

Helytelen volt továbbá a részben pervesztes alperest illetékfizetésre kötelező rendelkezés is, mivel az alperes költségvetési szerv, és mint ilyen az Itv. 5. § (1) bekezdésének c) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül, illetékfizetésre nem kötelezhető, az illetéket a 14. § alapján az állam viseli.

Az I. rendű felperes által a másodfokú tárgyaláson benyújtott iratban foglalt, I. és II. rendű felperesek által előterjesztett 400-400 euro igény érvényesítésére a fellebbezési eljárásban már nincs lehetőség, mivel a Pp. 146. § (1) bekezdése alapján, a keresetet csak az elsőfokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig lehet módosítani.

A felperesek a másodfokú eljárásban pervesztesek lettek ezért kötelesek viselni a le nem rótt fellebbezési illetéket, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Az alperes a másodfokú tárgyaláson nem jelent meg és írásbeli ellenkérelmet sem terjesztett elő, ezért részére a másodfokú bíróság perköltséget nem ítelt meg.

Budapest, 2015. január 29.

. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke - előadó bíró

. Hercsik Zita s.k.
bíró

. Pusztai Anita s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő